

## **COMMEMORACIÓ DEL DIA INTERNACIONAL EN MEMÒRIA DE LES VÍCTIMES DE L'HOLOCAUST**

Palau del Parlament, 26 de gener de 2011

---

**La presentadora** (Sra. Núria Solé, periodista)

Senyores i senyors, molt bona tarda.

La ferma voluntat d'evitar per sempre més els horrors de la segona guerra mundial va donar lloc a la creació de les Nacions Unides. El respecte dels drets humans, sense distinció per motius de raça, sexe, llengua o religió, és un dels mandats fonamentals de la carta de les Nacions Unides.

El dia 1 de novembre de l'any 2005, l'assemblea general de les Nacions Unides va aprovar la resolució 60/7, per la qual va designar el 27 de gener dia internacional de commemoració anual en memòria de les víctimes de l'Holocaust. Avui, vigília d'aquesta data, i per sisè any consecutiu, el Parlament de Catalunya commemora amb la màxima solemnitat aquest dia en record de totes les víctimes.

La llum de les espelmes del record és la llum que arreu del món honora la memòria de les víctimes, és la llum de la dignitat humana, una llum que volem que ens acompanyi durant tot aquest acte. Demanem, doncs, a la molt honorable senyora Núria de Gispert, presidenta del Parlament, que lliuri la flama per encendre aquestes espelmes del record.

Pels jueus exterminats pels nazis encén l'espelma la senyora Perla Hazan, directora a Espanya i Llatinoamèrica del Yad Vashem de Jerusalem.

Pels infants que perderen la vida a les cambres de gas encén l'espelma la senyora Miriam Winiar, presidenta de la Comunitat Jueva Atid de Catalunya.

Per les víctimes catalanes i de la resta de l'estat espanyol assassinades als camps de concentració encén l'espelma el senyor Edmon Gimeno, deportat a Buchenwald, Dora i Bergen-Belsen.

Per tots els altres col·lectius perseguits pel nacionalsocialisme encén l'espelma la senyora Carme Cuch, membre de Down Catalunya.

Pels Justos entre les Nacions, els homes i les dones que arriscaren la vida per salvar els perseguits, encén l'espelma el senyor Simcha Begun, membre de Jabad Lubavitch Barcelona.

Pels supervivents de l'Holocaust que trobaren un refugi que els permeté de refer la vida i mantenir la identitat encén l'espelma l'excel·lentíssim senyor Raphael Schutz, ambaixador d'Israel a l'estat espanyol.

Els demanem ara un minut de silenci.

Després d'aquest homenatge en memòria de totes les víctimes amb la interpretació del fragment de la 'Sarabanda de la suite en do menor número 1' de Johann Sebastian Bach a càrrec del violoncel·lista Daniel Claret, estudiant del conservatori del Liceu, escoltarem els representants dels diferents col·lectius que han estat víctimes de l'Holocaust.

En primer lloc ens dirigirà unes paraules el senyor Josep Morell, director apoderat per a Catalunya del Cercle Europeu d'Antics Deportats i Internats dels Testimonis de Jehovà, en representació d'aquest col·lectiu.

**El Sr. Josep Morell** (director apoderat per a Catalunya del Cercle Europeu d'Antics Deportats i Internats dels Testimonis de Jehovà)

Molt honorable senyora Núria de Gispert; molt honorable vicepresidenta, senyora Joana Ortega; honorables consellers; il·lustríssimes i il·lustríssims senyores diputades i senyors diputats; senyores i senyors, tothom, l'any 1933 els testimonis cristians de Jehovà van ser proscrius a l'estat nazi. Durament reprimits, eren objecte de fortes condemnes en els tribunals. Milers havien anat a parar a la presó per haver persistit en les seves activitats cristianes, haver-se negat a fer el servei militar o no haver-se doblegat davant l'odiós "Heil Hitler", cosa que pels nazis constituïa un flagrant delictes. Segons Gabriele Yonan, professora adjunta i consellera de l'Institut de la Societat Max Planck per al Foment de la Ciència i l'Educació, uns mil van ser executats, i al voltant de mil més, potser uns mil cinc-cents, van morir en presons i en camps de concentració. En conjunt, els membres dels testimonis de Jehovà van ser sentenciats amb més de vint mil anys de presó. Les quantitats no admeten comparació amb les d'altres víctimes, com ara els jueus, els gitanos, els republicans espanyols o els homosexuals. Malgrat tot, per molt mal que ens facin les vides absents, la qüestió fonamental no és quants, sinó per què.

I amb relació a això cal no oblidar, primer, que la diabòlica posada en escena de la ideologia nazi, etiquetant els ciutadans d'acord amb les seves creences religioses, d'acord amb les seves afeccions o desafeccions polítiques i morals o segons la seva capacitat o discapacitat física i intel·lectual, va ser una subtil manera d'oficialitzar el prejudici i la discriminació de l'altre i d'encoratjar els ciutadans a fer el mateix, i, segon, que en nom d'aquesta mateixa ideologia es va pretendre ofegar el lliure exercici de la

consciència educada en principis i valors, en el nostre cas de fonament cristià; en el cas de molts altres milers, amb la base senzillament de la sensibilitat humana.

Van ser dos, els termes del nostre enfrontament: una lleialtat incondicional al nostre sobirà Jehovà, el déu universal, i la primacia d'una consciència lliure. L'experiència dels testimonis de Jehovà, categoritzats en els camps de concentració amb el triangle porpra, demostra que una consciència ben armada amb valors innegociables pot enderrocar la pitjor dictadura, i, segon, que el proïsme no ha de ser mai víctima de prejudicis, sinó d'acostament, de comprensió i de respecte.

L'obediència a aquests principis ens va posar en perill d'extinció. Com ja he dit abans, uns 2.500 testimonis de Jehovà van perdre la vida. El nostre desig és que aquesta efemèride contribueixi a recordar no tan sols les víctimes incomputables, irrecobrables, sinó que encara està en peu la lluita per defensar valors com l'aproximació, la comprensió i el respecte.

### **La presentadora**

Ara té la paraula el senyor Santos Félix, president del Casal Lambda, en representació del col·lectiu de gais, lesbianes i homes i dones bisexuals i transsexuals.

### **El Sr. Santos Félix (president del Casal Lambda)**

Molt honorable presidenta, vicepresidenta, diputats, senyores i senyors, el triangle rosa va ser un símbol que es posava a les camises i els pantalons dels homosexuals quan arribaven als camps de concentració. Jo vinc a recordar l'horror que van viure totes aquelles persones que per causa de la seva orientació sexual o identitat de gènere van ser sotmeses a les més cruels tortures i vexacions. Unes, recloses en camps de concentració juntament amb altres membres de col·lectius dels dits "marginats socials"; d'altres, en centres d'investigació, diuen que mèdica, per poder-les guarir de la seva malaltia, patint cruels operacions practicades per metges al servei d'idees de recerca d'una raça pura, sense degenerats ni tarats.

Noms com Buchenwald, Auschwitz i d'altres han passat a formar part dels noms de l'imaginari de l'horror que la raça humana pot generar envers els seus congèneres. Altres noms més propers, com ara els de Tefia, a Fuerteventura, les presons de Badajoz, Huelva, la Model de Barcelona i la de València o Carabanchel, a Madrid, també són testimonis de la persecució que el col·lectiu de gais, lesbianes i transsexuals a l'estat espanyol varen patir sota la dictadura del general Franco, amic i aliat de les potències feixistes d'Europa i que va prolongar el seu poder durant quatre dècades.

En un moment de revisionisme de la història com el que vivim, en què es vol banalitzar i relativitzar els fets històrics recents, és molt important mantenir els actes de reconeixement de milions de persones, com aquest, per fer honor a la seva memòria i perquè les noves generacions no oblidin els fets succeïts i l'horror que els va tocar viure. És una mostra del grau de maduresa democràtica de la societat que els fa. Els monuments a Berlín en memòria de l'holocaust contra el poble jueu o el col·lectiu homosexual fan evidents a la quotidianitat dels ciutadans que la realitat que vivim i els drets de què gaudim són fruit de l'esforç i el patiment de milers de persones. Res no ens ha estat donat gratuïtament. Alhora són un recordatori per no recaure en bogeries col·lectives. El seguiment de líders que criden a anar contra el que no és majoritari com a forma de solució de problemes en temps de crisi és un fet recurrent. Cal ser fermes davant de posicions que pretenen desdibuixar i crear confusió respecte a fets històrics que cada vegada més, per raons biològiques, perden els testimonis directes dels qui els van viure. Tenim a les nostres mans el deure i l'obligació de conservar i trametre els seus testimonis a les futures generacions per tal que aquells fets no es tornin a produir mai més.

### **La presentadora**

Recollim també la veu de les persones amb discapacitat. En representació d'aquest col·lectiu parla la senyora Úrsula Reales, directora tècnica de Down Catalunya, entitat membre del Comitè Català de Representants de Persones amb Discapacitat.

### **La Sra. Úrsula Reales** (directora de Down Catalunya)

Molt honorable presidenta, vicepresidenta, diputats, senyores i senyors, bona tarda.

Per al Comitè Català de Representants de Persones amb Discapacitat, Cocarmi, és un honor ser al Parlament de Catalunya en aquest acte d'homenatge amb motiu del dia internacional en record de les víctimes de l'Holocaust.

Les persones amb discapacitat i les seves famílies ens sentim totalment agermanades amb les víctimes del genocidi. Cal recordar, en honor a la memòria històrica, que les persones amb discapacitat van tenir des de bon començament un paper preponderant a l'holocaust nazi. Molt abans dels camps d'extermini jueus, i en nom de la puresa de la raça ària, que no admetia cap defecte, el Tercer Reich va assajar les primeres cambres de gas amb els seus propis malalts mentals en el camp de concentració de Hadamar.

Fa uns dies vaig llegir a la premsa que s'ha trobat una fossa comuna amb dues-centes vint persones amb discapacitat assassinades pels nazis. Les víctimes van ser enterrades entre els anys 1942 i 1945. La fossa va ser trobada als voltants del centre

de psiquiatria de l'hospital regional de Hall, al Tirol austríac, durant unes obres que es feien al recinte sanitari.

Es considera que gairebé dues-centes mil persones amb algun tipus de malaltia o discapacitat van ser assassinades durant el règim nazi després de ser separades de les seves famílies amb el pretext de traslladar-les a institucions sanitàries.

Davant de realitats tan cruentes, oblidar l'horror és impossible, però la vida ens ha ensenyat, als qui tenim alguna discapacitat, que encara que sembli mentida podem tirar endavant.

Algunes de les persones que van ser en camps d'extermini van morir. Per elles hem de plorar sempre. Altres van patir tortures que els van deixar importants seqüeles. Per elles també hem de plorar, i alhora somriure amb coratge, amb el mateix coratge que ells i elles han tingut per arribar fins aquí.

A Catalunya, més del nou per cent de la població conviu amb una discapacitat física, intel·lectual, visual o sensorial, o amb una malaltia mental. En nom de les persones i entitats representades al Cocarmi, demanem per a les víctimes de l'Holocaust una denúncia permanent de la tragèdia viscuda en el passat, un suport incondicional en el present i el futur, i una mirada càlida i plena d'esperança que ens ajudi a millorar la condició humana i la història que encara hem de viure i escriure tots plegats.

Gràcies.

### **La presentadora**

En quart lloc ens dirigeix unes paraules el senyor Manuel Fernández, vicepresident d'educació de la Federació d'Associacions Gitanes de Catalunya, en representació del poble gitano.

**El Sr. Manuel Fernández** (vicepresident de la Federació d'Associacions Gitanes de Catalunya)

Molt honorable senyora presidenta del Parlament, diputats, diputades, senyores i senyors, molt bona tarda.

Tinc l'honor, i també la responsabilitat, de donar la veu al poble gitano en la commemoració del genocidi vers el meu poble, en representació de la Federació d'Associacions Gitanes de Catalunya.

Sense memòria l'ésser humà entra en una solitud de silenci i indiferència. "Qui no recorda perd la seva humanitat." Elie Wiesel, supervivent d'Auschwitz i premi Nobel de la pau. Segurament per això, per la manca d'una memòria històrica coneguda, difosa i

reconeguda per les institucions culturals, polítiques, etcètera, els rom hem estat tractats d'una manera tan inhumana.

Desgraciadament, en el cas dels gitanos la persecució continua amb doloroses similituds 'pardes'. Mals temps recorren Europa de nou. Per accions o omissions, les minories estan de nou en el punt de mira.

Els gitanos han estat rebutjats per la societat majoritària com a element estranger de raça impura. El genocidis dels sinti i els rom han estat portats a terme pel mateix motiu d'obsessió racial, amb la mateixa predeterminació i amb la mateixa voluntat d'una exterminació sistemàtica que en el cas dels jueus.

Aquestes tesis, al costat d'altres de similars, van justificar més tard els assassinats als camps de concentració i que, com vostès saben, van ocasionar la desaparició del cinquanta per cent dels rom a Europa.

La discriminació dels gitanos no va acabar amb el final de la guerra. A l'Alemanya Federal, democràtica, deien que les mesures preses contra els gitanos abans del 1943 eren polítiques legítimes d'estat i que els gitanos no tenien dret a ser indemnitzats. L'empresonament, l'esterilització i la deportació van ser presos com a polítiques legítimes. El reconeixement del genocidi gitano, o 'Porrajmos', va ser dèbil i tardà, excloent. No va ser fins el 1982 que Alemanya no va reconèixer els crims comesos contra els gitanos. La memòria i el record de les víctimes va arribar massa tard, i sobretot no va servir d'exemple.

Avui Alemanya retorna a Kosovo els centenars de gitanos que buscaven asil a canvi de vint-i-un milions de dòlars. L'agència oficial de premsa alemanya demana als periodistes occidentals que no utilitzin la paraula "deportació" –no els sona?–, perquè diuen que la paraula té connotacions històriques poc confortables. Els gitanos, ciutadans europeus de ple dret, són deportats de diversos estats membres de la Unió Europea, cosa que posa fre al dret de la llibertat de circulació de persones.

L'odi cap als gitanos és omnipresent a Europa. N'hi ha prou d'esmentar els assassinats de famílies gitanes a Hongria duts a terme per grups neonazis.

Senyores i senyors, el tuf neonazi actual recorda, i molt, les accions i els pronunciaments efectuats abans i durant el període hitlerià.

Acabo, i ho faré amb paraules d'Esteban Ibarra: "Quan avui retrobem i rebroten els atacs racistes contra els gitanos en molts països d'Europa, quan veiem emergir grups i partits neonazis amb les mateixes consignes del passat, quan observem com la intolerància criminal es passeja arrogant i amenaçadora contra la vida, la dignitat i la

llibertat de tots, solament la memòria pot permetre de fer justícia, salvar-nos de la reaparició de la bèstia 'parda'."

I és que, senyores i senyors, amics, companys, en el cas dels rom, els prejudicis que els han portat al bestial extermini són els mateixos prejudicis que continuen existint a la societat d'avui.

Gràcies.

### **La presentadora**

En representació del col·lectiu de persones perseguides per raons polítiques, parlen el senyor Edmon Gimeno, deportat de Buchenwald, Dora i Bergen-Belsen, i Joel Jové, alumne de primer de batxillerat de l'IES Seròs, participant en el projecte educatiu de l'Amical de Mauthausen i altres camps 'Viatge a Mauthausen 2011'.

### **El Sr. Edmon Gimeno (deportat a camps d'extermini nazis)**

Senyores, senyors, com a representant dels deportats hispànics als camps de la mort, els agraeixo a tots l'assistència a un acte com el d'avui, que vol recordar totes les víctimes de la barbàrie hitleriana.

Milers de republicans espanyols, en efecte, sofriren un cruel martiri en diversos camps de concentració nazis, especialment, però, en el de Mauthausen, a Àustria, situat prop de la ciutat de Linz i en la conca danubiana. Al camp de Mauthausen hi va morir molta gent, entre la qual 32.000 russos, aleshores soviètics; també uns 30.000 polonesos; uns 8.000 francesos; uns 7.000 espanyols, aquests considerats apàtrides, i molts milers de tots els estats d'Europa, incloent-hi, com sempre, molts jueus i moltes persones de raça gitana.

No fa gaire temps vaig visitar aquest camp en un viatge organitzat per l'Amical de Mauthausen de Barcelona, i una de les coses que més em va sorprendre, enmig de tanta desolació i angoixa, va ser una grandíssima escalinata que anava des de la pedrera, enorme, excavada en la roca dura dels penya-segats, fins a la plataforma superior, a dalt de tot, on s'havien de construir uns murs gegants que havien de tancar per complet tot el camp. Tenia, l'escalinata, em van dir, uns cent vuitanta esglaons, i per aquell pendent tan inclinat hi havien de transitar ibèrics, eslaus, francesos, jueus i un gran etcètera carregats amb una pedra força pesant a l'espatlla. Imagineu-vos com havia de patir aquella pobra gent en aquelles circumstàncies, i a més completament desnodrits i famèlics. Pujar i pujar, baixar hores i més hores, sense parar, a tota pressa, acompanyats a dreta i esquerra pels SS i els 'capos' que els insultaven i maltractaven a cada pas, a cada moment. Quan algú es parava, impotent, perquè les

forces l'havien abandonat, l'SS més proper li tirava fredament un tret al cap, i així posava fi a la vida d'aquell desgraciat. D'exemples com aquest, milers i milers.

Podríem parlar a manta d'altres camps hitlerians, iguals o encara pitjors: Auschwitz, per exemple, o Treblinka, o Majdanek, o Sobibor, tots a Polònia; espantosos. El més horrible, però, almenys per la quantitat enorme de víctimes, fou sense cap dubte el d'Auschwitz. Es parla d'uns quatre milions d'assassinats. Allí hi arribaven enormes combois de la mort, amb vagons de mercaderies plens de deportats. Baixaven, els supervivents, i es trobaven davant d'ells uns SS masculins a un costat, i a l'altre, uns SS femenins, i amb el braç estès els assenyalaven el seu destí. Uns, cap a la dreta; els altres, cap a l'esquerra. De tota manera, els que encara tenien forces per continuar els treballs forçats se salvaven, almenys de moment. Els altres, els que no podien treballar ni ser rendibles, s'havien de despullar i dirigir-se cap a les dutxes, els deien. Una tràgica amalgama de nens, nenes, homes, dones i vells; famílies senceres. Els donaven, per més burla, uns bocins de sabó que no ho eren. Entraven a les cambres, enormes, cada vegada més, cada vegada més. Esperaven l'aigua. El líquid benefactor no arribava mai, però el gas monstruós que sorgia pertot arreu els matava tots. I després venien encara altres combois de la mort. Això, durant anys i més anys. Milions de persones foren assassinades d'aquesta forma. Una vergonya, una barbàrie més dels nostres temps.

El papa actual va visitar Mauthausen uns anys enrere; no fa gaire, no. Abans d'anar-se'n, i dirigint-se al Déu totpoderós, va exclamar a 'grosso modo': "Déu meu, on eres? On eres? En què pensaves, en aquells moments?"

Un servidor va conèixer els camps de Buchenwald, Dora i Bergen-Belsen, i va ser alliberat per les tropes britàniques del vuitè exèrcit d'aquells veritables inferns; com tots els altres camps, ho torno a dir.

**El Sr. Joel Jové** (alumne de primer de batxillerat de l'IES Seròs)

La durada d'una vida és com la d'un somni. No decidim el moment que naixem ni el que morirem. No obstant això, la vida arriba a un punt que esdevé efímera, mentre que un somni sobreviu entre impossibles i dura eternament, fins que algú s'adona que la vida, al cap i a la fi, és un somni enterament efímer.

La nostra vida, o el nostre somni, si ho preferiu així, és un record constant que s'escriu sol. Som els personatges d'una novel·la, i no sempre comprenem el que l'autor vol de nosaltres, i ens hem d'adaptar al que va escrivint entre línies.

Mauthausen, Auschwitz, Buchenwald, van ser escenaris de moltes vides acabades i d'encara més somnis esvaïts entre muralles de pedra amb l'única intenció que

s'esfumessin per sempre. Per a molts, l'infern; per a d'altres, un lladre d'il·lusions, de vida, de llibertat i d'esperança.

Milions d'exterminats i esclavitzats de tots els països i cultures, i entre ells republicans de tots els pobles de Catalunya i Espanya. No són una xifra, sinó totes i cadascuna de les persones per les quals llegeixo aquest escrit, sense ànim que em sigui tornada cap resposta i amb l'únic motiu de recordar els qui ja no són amb nosaltres.

A aquestes persones no podem atribuir-los la vida com un somni, sinó com un malson. Intentaren esborrar cada mal record d'aquella vida escrita entre línies, però l'esforç va ser inútil. La marca del mal record s'entreveia darrere d'aquelles ganes d'esfumar-se, i, si hem de ser sincers, els mals records marquen les futures pàgines que s'escriuen en el llibre de la nostra vida. Paràgrafs envaïts de tristor; un calabós compartit amb dues dotzenes de persones culpables de lluitar per la llibertat; desesperació en un mar de tinta vermella; mirades enrere cercant un raig de llum que mai no van trobar, i, finalment, la valentia d'un poble que no es va rendir, encara que la dificultat va asseverar el seu camí cap al desenllaç de la història d'un record.

Són els ingredients que fan falta en una història per no voler ser recordada per ningú i oblidada per molts: presos i condemnats, tan estimats per una multitud immensa com rebutjats per una insignificant minoria, la qual només va pensar en el mal com a bé i en el bé com a res. I és precisament el bé com a bé el que es van descuidar a l'hora de fer que els records d'una vida o d'un somni esdevinguessin flagel·lats, gasejats, abolits i explotats fins a la mort, fent que una vida tan valorada i estimada esdevingués un malson.

Jo d'això en dic "herois", en majúscula, perquè són els veritables personatges principals de la història d'un record, el record d'una vida passada que es manté escrita en fina cal·ligrafia d'una tinta fugaç que narra cada segon d'aquell malson, la durada del qual és com una vida.

No decidim el moment que ens adormim ni el que ens despertarem.

A tots els herois, els reto homenatge avui, i el repetiré a Mauthausen el proper mes de maig.

### **La presentadora**

Demanam també que ens dirigeixin unes paraules el senyor Laurence Franks, president de la Comunitat Israelita de Barcelona, i la senyora Perla Hazan, directora a Espanya i Llatinoamèrica del Yad Vashem de Jerusalem, en representació del poble jueu.

**El Sr. Laurence Franks** (president de la Comunitat Israelita de Barcelona)

Molt honorable senyora Núria de Gispert, presidenta del Parlament de Catalunya; excel·lentíssim senyor Raphael Schutz, ambaixador d'Israel a Espanya; excel·lentíssim senyor Joan Rangel, delegat del govern a Catalunya; honorable senyora Joana Ortega, vicepresidenta del govern de la Generalitat de Catalunya; il·lustres diputades i diputats; autoritats; senyores i senyors, avui se m'havia convidat a parlar sobre l'Holocaust, o la 'Shoah', com en diem els jueus, en qualitat de president de la Comunitat Israelita de Barcelona. No obstant això, i a causa de la visita a Barcelona de la directora del Yad Vashem de Jerusalem, el museu més important del món sobre l'Holocaust, he trobat del tot encertat cedir-li la paraula, perquè entenc que el testimoni que pot compartir aquí amb tots nosaltres és més il·lustratiu i valuós.

Així, doncs, cedeixo la paraula a la senyora Perla Hazan.

**La Sra. Perla Hazan** (directora del museu Yad Vashem de Jerusalem)

Molt bona nit. Molt honorable presidenta del Parlament de Catalunya, vicepresidenta, il·lustres diputats i diputades, *señor embajador de Israel en España*, agraeixo a la Comunitat Israelita de Barcelona, al seu president, el senyor Laurence Franks, l'oportunitat de poder dirigir-me a vostès en aquest dia tan històric. En nom de la institució Yad Vashem Jerusalem i del seu president, Avner Shalev, els trametem el nostre agraïment per la seva presència.

*Señoras y señores, queridos supervivientes, frente a temas tan devastadores como el Holocausto, resulta inadmisible que en pleno siglo XXI se prohíba la enseñanza a las nuevas generaciones de sus atroces consecuencias, pero por desgracia ocurre. La nefasta actitud que pretende negar el Holocausto como tema educativo imprescindible por fortuna no es un asunto extendido ni admitido por todos. Se reconoce que el estudio del Holocausto no solo muestra la más oscura masacre del siglo XX, sino que es punto de partida para hacer reflexionar a los jóvenes acerca de la naturaleza de las sociedades, el comportamiento humano, la xenofobia, el racismo, el antisemitismo o las consecuencias del poder indiscriminado, entre muchos otros temas.*

*Y prueba de que no todo está perdido es precisamente la labor que aquí en Cataluña, una tierra hospitalaria –muchos son aquellos que aquí han encontrado comprensión, solidaridad, apoyo, gente amiga y entrañable–, se viene realizando y que encuentra una muestra clara en la exposición paradigmática 'La Shoah, el genocidio nazi del pueblo judío', organizada por la Fundación Baruch Spinoza, presidida por el señor David Grebler. Esta exposición y la clara apertura de Cataluña frente a la realidad que representa el Holocausto como historia y como advertencia de que un hecho así*

*puede repetirse si no se educa a conciencia coloca Cataluña junto a la vanguardia europea y del mundo occidental en relación a la memoria histórica del Holocausto y la educación sobre el mismo.*

*Y ante este avance decisivo el Parlamento de Cataluña tiene a su lado incondicionalmente al Yad Vashem, monumento vivo del pueblo judío al Holocausto que salvaguarda la memoria del pasado e imparte su significado para el futuro, habiendo sido reconocido con el Premio Príncipe de Asturias de la Concordia en el año 2007.*

*Yad Vashem, con esfuerzo investigador propio y el aporte de miles de personas en el mundo, en el año 2004 incorporó la base central de datos de nombres de víctimas de la 'Shoa' a la página de internet, donde son ya cuatro millones los nombres que conocemos identificados, hasta ahora. Son cuatro millones de seres humanos, con un historial familiar, profesional y espiritual. Amigos, la tarea es ardua. Aun nos queda la misión de completar casi los dos millones de nombres de víctimas de los horrores nazis.*

*En el marco del día internacional de la conmemoración anual de las víctimas del Holocausto, instituido por la Asamblea General de las Naciones Unidas hace cinco años, es fundamental que se reitere que el Holocausto ocurrió, que no debe volver a ocurrir, que debe estudiarse y difundirse y jamás olvidarse. No podemos ser apáticos ante una realidad tan contundente, y es nuestro deber legar claridad a las futuras generaciones, tal como está escrito en los 'Tehilim', en los salmos de David: 'Leman tisperu ledor aharon', salm 48, verset 14è. 'Perquè pugueu explicar-ho a les generacions venidores.'*

*¿Y cómo?, queridos amigos. En este honorable recinto, no debemos dejar de transmitir el mensaje de Hella Selman, agosto de 1942, y de una madre: "Aquella madre camina hacia las cámaras de gas con su hijo en brazos, y, a sabiendas de dónde lo llevaba, mirando hacia el infinito y con un alarido profundo, imploraba: 'Cuenten, cuenten lo que nos está pasando.'"*

*Gracias, gracias por permitir que la voz de esa madre haya sido escuchada aquí en el Parlament de Catalunya. 'Shalom', 'shalom' para todos. Pau, pau per a tots.*

*Moltes gràcies.*

### **La presentadora**

*Per acabar aquest acte, demanarem també a les màximes autoritats que avui ens acompanyen que ens dirigeixin unes paraules.*

I en primer lloc ho farà l'honorable senyora Joana Ortega, vicepresidenta del govern de la Generalitat de Catalunya.

**La vicepresidenta del govern (Sra. Joana Ortega)**

Molt honorable senyora Núria de Gispert, presidenta del Parlament de Catalunya; excel·lentíssim senyor Raphael Schutz, ambaixador d'Israel a Espanya; excel·lentíssim senyor Joan Rangel, delegat del govern a Catalunya; il·lustríssims i il·lustríssimes diputats i diputades; senyores i senyors, i representants dels col·lectius que varen ser víctimes de l'Holocaust, avui, vigília del dia internacional en memòria de les víctimes de l'Holocaust, ens trobem en aquest marc, el Parlament de Catalunya, que no podia haver estat més encertat. El nostre Parlament, aquesta cambra que representa el poble de Catalunya, és també un símbol de la importància que té per a aquest país aquest acte que avui ens ocupa, un acte que se celebra des de l'any 2005 i que podem dir que ha anat guanyant importància al llarg del temps, tant per l'entorn en què se celebra com per la quantitat de col·lectius i d'assistents que avui hi ha. Jo voldria agrair-los a tots la seva assistència.

Avui, a més, hem iniciat aquest acte amb el simbolisme de l'encesa de les espelmes en record de les persones que varen ser víctimes de l'Holocaust. Jo crec que aquest és un acte de justícia, un acte de reconeixement i una mostra de la memòria històrica que cal preservar.

D'entrada volia dir que les víctimes d'aquesta barbàrie són també víctimes nostres. Són també víctimes nostres perquè el pes de la cultura i de la societat jueva en la història de Catalunya és innegable i transcendental. Nosaltres, els catalans, ens sentim orgullosos de les arrels judeocristianes en els orígens i en la formació del nostre país.

I el record d'un succés tan tràgic com el que va passar a Europa i al qual es va posar fi fa seixanta anys és cabdal que pervisqui en la memòria col·lectiva, no únicament per honorar les víctimes, que també, sinó per aprendre dels errors comesos. Mai no podem tancar els ulls davant dels problemes de la convivència, i hem de lluitar amb força i amb fermesa per posar fi als problemes de la convivència i la intolerància, no solament des de les institucions, sinó des d'arreu. També tots i cadascun de nosaltres hem d'agafar la nostra part de responsabilitat per recordar i per explicar als nostres fills i a les nostres filles el que va passar. Els ho hem d'explicar i els hem d'educar en el respecte i en la tolerància perquè successos com aquells no es tornin a repetir en el futur.

També és important recordar la carta dels drets fonamentals de la Unió Europea, que expressament prohibeix la discriminació per qüestió de raça, sexe, origen, color, diferències ètniques o socials, o opinions polítiques o creences. Aquesta carta, l'hem de tenir sempre ben present. Aquesta carta ens ha de fer absorbir els valors que se'n desprenen, i hem de vetllar tots, tots i cadascun de nosaltres, perquè sigui plenament aplicada a la nostra societat.

I voldria finalment fer veure que la nostra història, la història de Catalunya, vostès ho saben, no és perfecta. Hi ha fets que és cert que ens causen dolor. Un dels primers pogroms va tenir lloc a Catalunya durant l'edat mitjana. Però hem après dels errors, i la millor forma d'esmenar els errors és garantir que no es tornin a repetir, i sobretot aprendre a viure en el respecte, en la diversitat i, per damunt de tot, en la convivència i en la tolerància.

Les persones que ens dediquem a la política hem de ser capaces, a més, de demostrar i de garantir aquest respecte, perquè és en el respecte, especialment, on rau la base de la democràcia i de la convivència.

Jo no voldria donar per acabada la meua intervenció sense destacar especialment el caràcter unitari d'aquest acte enguany. La unitat en la diversitat dels col·lectius afectats jo crec que és una mostra del que podem aconseguir treballant plegats per la cohesió en una societat certament complexa i multicultural com la nostra. I és per això que cal que ens encoratgem tots plegats a continuar amb aquest objectiu.

Moltes gràcies a tots.

### **La presentadora**

Ens dirigeix ara unes paraules l'excel·lentíssim senyor Raphael Schutz, ambaixador d'Israel a l'estat espanyol.

### **El Sr. Raphael Schutz (ambaixador d'Israel a Espanya)**

*Molt honorable presidenta, vicepresidentes, diputadas y diputados, señoras y señores, quisiera en primer lugar disculparme por no dominar el catalán y por lo tanto no poder dirigirme a ustedes en su idioma.*

*Quiero iniciar mis palabras agradeciendo al Parlament de Catalunya su invitación a participar como orador, al igual que el año pasado, en esta ceremonia del día oficial de la memoria del Holocausto y expresando mi reconocimiento por instituir este acto de recordatorio.*

*El profesor Yehuda Bauer, de Yad Vashem y del grupo de trabajo para la colaboración internacional en la enseñanza sobre el Holocausto, dijo, abro comillas: "En el*

*holocausto del pueblo judío ocurrió algo sin precedentes, aterrador. Por primera vez en la sangrienta historia de la humanidad, en un estado moderno, en el centro de un continente civilizado, se puso en marcha una decisión cuyo objetivo era localizar, registrar, marcar, aislar de su entorno, desposeer, humillar, concentrar, transportar y asesinar a cada uno de los miembros de un grupo étnico, aunque la pertenencia al grupo no siempre la definieron ellos mismos, sino el asesino.” Cierro comillas.*

*El Holocausto es una advertencia sobre la capacidad del hombre de cometer asesinatos a gran escala en nombre de una ideología. El Holocausto ocurrió en un mundo semejante al nuestro. Las ideas y los posesos que llevaron a él, la comisión de este y las reacciones que produjo evidentemente atañen a toda la humanidad. Por todo ello, la obligación de conservar la memoria de la ‘Shoah’, de recordar a las víctimas, es ante todo un imperativo ético y un deber moral, pero también sirve para dar a conocer a nuestros jóvenes ese terrible acontecimiento y sobretodo invitarles a reflexionar sobre él.*

*Las razones de la singularidad de la ‘Shoah’ han sido expuestas por personalidades de los más diversos ámbitos. Historiadores, filósofos, teólogos o poetas han puesto de manifiesto que ya nada puede ser como antes. De hecho, tenemos testimonios de que los propios verdugos estaban convencidos de que nadie creería a los sobrevivientes. Esto escribía Simon Wiesenthal, recogiendo las palabras de un oficial de la SS nazi, y abro comillas otra vez: “De cualquier manera que termine esta guerra, la guerra contra vosotros la hemos ganado. Ninguno de vosotros quedará para contarlo, pero incluso si alguno lograra escapar el mundo no lo creería. Tal vez haya sospechas, discusiones, investigaciones de los historiadores, pero no podrá haber ninguna certidumbre, porque con vosotros serán destruidas las pruebas. Aunque alguna prueba llegase a subsistir y aunque alguno de vosotros llegara a sobrevivir, la gente dirá que los hechos que contáis son demasiado monstruosos para ser creídos, dirá que son exageraciones de la propaganda aliada y nos creará a nosotros, que lo negaremos todo, no a vosotros. La historia de los campos seremos nosotros quien la escriba.”*

*Yo quiero dedicar mis palabras de este año a recordar de forma especial a los niños asesinados en la ‘Shoah’. Más de un millón y medio de niños judíos fueron exterminados por la sanguinaria maquinaria nazi. Uno de los problemas cuando abordamos el tema es la enormidad de las cifras. La razón no puede entender ni asumir un crimen de tal magnitud. El exterminio de los niños es quizás la evidencia más clara de hasta dónde puede llegar el mal. Es el mal absoluto. Si nada puede justificar el asesinato de un solo niño, ¿cómo entender, cómo explicar, el aniquilamiento sistemático de una generación completa? Heinrich Himmler, el cerebro*

*del exterminio judío, proclamaba en septiembre de 1941: “Hasta el niño en la cuna debe ser pisoteado como un sapo venenoso. Vivimos en una época de hierro en la que es necesario barrer con escobas de hierro.” Y en un discurso ante un grupo de generales en mayo de 1944 justificaba la inclusión de los niños en el aniquilamiento: “Desde mi punto de vista, como alemanes, por muy profundamente que lo sintamos en nuestros corazones, no tenemos derecho a permitir que crezca una generación de vengadores llenos de odio de la que tengan que ocuparse nuestros hijos y nietos porque nosotros, demasiado débil y cobardemente, se la dejamos.”*

*Para terminar estas palabras en el Parlament me permito instarles a ustedes, a los parlamentarios y a los responsables políticos, a trabajar activamente para preservar y transmitir la memoria del Holocausto, la memoria de seis millones de judíos, entre ellos la de un millón y medio de niños, y el recuerdo de una civilización destruida: la civilización de los judíos europeos, una civilización con más de quince siglos de historia convertida en cenizas. La memoria es un deber de todos.*

### **La presentadora**

I finalment tanca aquest acte de commemoració del dia internacional en memòria de les víctimes de l'Holocaust la molt honorable senyora Núria de Gispert, presidenta del Parlament de Catalunya.

### **La presidenta**

Membres de la mesa, diputats, diputades, ambaixador, vicepresidenta del govern de la Generalitat de Catalunya, delegat del govern, fiscal en cap, autoritats, representants dels col·lectius de víctimes, senyores i senyors, el Parlament de Catalunya ha volgut organitzar novament aquest acte solemne, solemne i ben carregat de sentit, amb motiu del dia de commemoració anual en memòria de les víctimes de l'Holocaust, instituït fa cinc anys per l'assemblea general de les Nacions Unides. I ho tornem a fer amb la implicació directa de representants de la comunitat jueva, de la comunitat gitana i d'altres col·lectius que sofriren persecució, vexacions i mort en mans del règim nazi. A tots ells i a les altres persones que han fet possible aquest acte vull expressar-los el nostre agraïment.

No es tracta d'un mer tràmit, sinó que celebrem aquest acte amb energia renovada, perquè no podem oblidar que les sis espelmes que presideixen aquest escenari exemplifiquen la fragilitat de l'ésser humà i alhora la seva grandesa, la dignitat humana, la projecció personal que res ni ningú no tenia dret d'escapçar. Són sis presències on algú va voler que hi hagués absència, buit i dol, i que simbolitzen tota la sang vessada, tots els projectes vitals trencats violentament i que no mereixen caure

en l'oblit ni en la banalització que una mera repetició d'actes d'homenatge podria significar. Són també sis recordatoris perennes que hem de preservar perquè puguem conjurar qualsevol manifestació de fenòmens tan perillosos com l'odi, el fanatisme, el racisme i els prejudicis, i perquè en definitiva la vida triomfi damunt la mort.

Aquest és precisament el missatge contundent de l'acte que ens aplega aquest vespre en aquest espai de la seu de la institució que representa el poble de Catalunya: l'expressió ben nítida i entenedora del nostre compromís amb la vida, del nostre compromís amb la dignitat personal i dels pobles, del nostre compromís amb la justícia i amb la pau. Certament, es tracta del nostre compromís amb l'antítesi del que van representar l'Holocaust i el règim que el va perpetrar.

Pel seu pes específic dins de l'holocaust que avui recordem, i perquè és una plasmació singularment letal i terrible de l'antisemitisme que hi ha hagut al món, permetin-me que faci una referència específica a la 'Shoah', a la persecució sistemàtica del poble jueu que va perpetrar el règim nazi en un intent ben planificat de trobar-li una solució final.

Tampoc no poden oblidar-se ni ridiculitzar-se el dolor i el sacrifici d'altres col·lectius i d'altres minories, dels oponents polítics i dels resistents a la barbàrie, dels testimonis de Jehovà, les persones discapacitades o les persones homosexuals, ni el dolor ni el sacrifici d'altres pobles agredits, com és el cas del poble gitano, el qual també va sofrir durant aquells anys negres la seva 'Porrajmos', la seva destrucció.

En tots aquests casos, i perquè així ens ho reclamen la nostra consciència i el record de cadascuna de les víctimes de l'Holocaust, hem de denunciar rotundament l'aberració que va representar, i representa, combatre i reprimir la diferència, i també anihilar tota aquella persona o col·lectiu que es considerava, o es considera, inferior o indigne. Amb la mateixa rotunditat hem de rebutjar l'extermini, les deportacions en massa, els treballs forçats, les experimentacions mèdiques amb persones i tot el repertori malvat i cruel de tortures i càstigs que denigraven víctimes i botxins tot deshumanitzant-los.

De les profunditats d'Europa va brotar la barbàrie, i convé no deixar de banda una circumstància agreujant: el fet que hi hagués una confluència fèrria i criminal d'ideologia, tecnologia i burocràcia al servei d'una causa summament perversa com l'Holocaust. Repugna pensar-hi, certament, però sobretot ens estimula a no tolerar que mai més torni a passar. Ens encoratja a prevenir amb totes les nostres forces totes aquelles situacions i plantejaments que emparin, facilitin o arribin a justificar la intolerància o la violència envers persones o col·lectius en funció del seu origen ètnic, les seves creences religioses o ideològiques o la seva condició.

Hi ha una fita que hem d'assolir perquè no hi hagi cap escletxa per on puguin introduir-se el prejudici i l'odi en les nostres consciències, perquè no hi hagi cap altre holocaust. Aquesta fita, ben present en el text i en l'esperit de la resolució de l'assemblea general de les Nacions Unides del 2005, no és cap altra que una educació en el respecte, la pluralitat i el diàleg.

Ens serà molt útil en aquest sentit reforçar l'uropeisme, basat en la dignitat de la persona i dels pobles, en la democràcia i en l'estat de dret, i que vol construir i difondre l'Europa dels valors per un Món de valors, digne i habitable.

Vull acabar amb una constatació: aquest Parlament, que és la casa pairal de totes i de tots els catalans, que és l'àmbit privilegiat per a la paraula, per al contrast i el debat d'idees, per al joc democràtic, ha volgut fer un acte de llum, ple de simbolisme i de creença en la dignitat de les persones i dels pobles.

El missatge que volem transmetre és clar: està a les nostres mans, en les grans declaracions i sobretot en les petites accions quotidianes, que aquells fets tan foscos i tan lamentables que recordem aquest vespre no es repeteixin mai enlloc.

Vull donar-los les gràcies molt personalment per la seva presència, pels testimonis que hem escoltat, per la seva atenció, per aquest acte, que crec que ha estat el que tots volíem, perquè tots ens hem preocupat, en nom dels col·lectius que han parlat aquesta nit, que fos un acte sentit, un acte de sentiment, un acte de record, un acte que ajudi a no oblidar el que ha passat perquè els nostres fills i els nostres néts sàpiguen quina és la nostra història.

Els demano ara, perquè al principi d'aquest acte, potser pel sentiment que es recollia, no ho hem fet, un aplaudiment ben fort per a tots els qui avui han representat els col·lectius de víctimes.

Moltes gràcies.